

לימודים לקראת התואר מוסמך אוניברסיטה - MA

יועצת: ד"ר טלילה מיכאלי

מטרת הלימודים

תכנית התואר השני מציעה התמחות בתולדות האמנות באחת מחמש המגמות הבאות: העת הקלאסית, ימי הביניים, אסלאם, רנסנס ובארוק ואמנות מודרנית וישראלית.

תנאי הקבלה

ללימודי התואר השני במסלול המחקרי (המסתיים בעבודת גמר) יתקבלו מועמדים אשר סיימו לימודי תואר ראשון בתולדות האמנות או תכנית לימודי השלמה (ר' להלן) בציון 85 לפחות.

ללימודי התואר השני במסלול הלא מחקרי (המסתיים בבחינת גמר) יתקבלו מועמדים אשר סיימו לימודי תואר ראשון בתולדות האמנות או תכנית לימודי השלמה בציון ממוצע 80 לפחות (*).

מועמדים בעלי תואר אקדמי ראשון, מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה, בציון ממוצע "טוב" (75) לפחות (**), אשר אינם בוגרי תולדות האמנות, יתקבלו ללימודי השלמה מתכנית הלימודים לתואר ראשון.

התכנית כוללת קורסים בהיקף של עד 28 ש"ס לפי הפירוט הבא:

3 שיעורי מבוא	(12 ש"ס)
שיעורי בחירה	(8 ש"ס)
פרוסמינריון	(4 ש"ס)
סמינר	(4 ש"ס)

מבנה הלימודים

הלימודים מתקיימים בשני מסלולים:

א. מסלול מחקרי, 32 ש"ס, המכשיר את התלמיד לקראת מחקר עצמאי, אשר בסופו תוגש עבודת גמר בעלת אופי מחקרי באחת המגמות המוזכרות לעיל).

המבקש לכתוב עבודת גמר יחוייב בקולוקוויום (פרטים והסבר בהמשך פרק זה).

ב. מסלול ללא עבודת גמר, 36 ש"ס, המקנה לתלמיד רקע גרוב ומקיף בתולדות האמנות. לימודי מסלול זה מסתיימים בבחינה.

(*) תלמיד שיסיים את חובות שנה א' בציון ממוצע 85 לפחות יוכל לעבור למסלול המחקרי.
 (**) תלמיד אשר יסיים את תכנית ההשלמה בציון ממוצע 85 יכול להתקבל למסלול המחקרי (בכפוף להחלטת ועדת הקולוקוויום); תלמיד אשר יסיים את תכנית שנת ההשלמה בציון ממוצע 80 יתקבל למסלול הלא מחקרי.

שפה זרה

תלמידי המסלול המחקרי חייבים להגיע לרמת "פטור" בשפה אירופית מודרנית (צרפתית/גרמנית/איטלקית/ספרדית). תלמיד אשר ירצה ללמוד לחילופין ערבית, יוונית, או רומית, יוכל לעשות זאת בכפוף לאישור ראש החוג. תלמידי המסלול ללא עבודת גמר פטורים מחובה זו.

עבודות סמינריוניות

במסלול המחקרי התלמיד ישתתף ב-7 סמינריונים, בהם יגיש שתי עבודות כתובות בתקופת ההתמחות ו-5 רפראטים. הרפראטים יוגשו בשלוש תקופות שונות, שאינן תקופת ההתמחות. **במסלול ללא עבודת גמר** התלמיד ישתתף ב-8 סמינריונים, בהם יגיש שתי עבודות כתובות בתקופת ההתמחות ו-6 רפראטים. הרפראטים יוגשו בשלוש תקופות שונות, שאינן תקופת ההתמחות.

יש לשמור על עותק מכל עבודה/מטלה שהוגשה לבדיקה.
כל עבודה תוחזר עם הערות המורה ועם הערכה בתוך 10 שבועות.
תלמיד אינו חייב למסור למרצה שני עותקים של עבודתו אלא אם רצונו בכך.

פורום תלמידי מחקר

בפורום ישתתפו תלמידי תואר שני הכותבים עבודת גמר וכל תלמידי התואר השלישי. על כל אלה תחול חובת השתתפות. בפורום יוצגו תזות חדשות ומחקרים חדשים של תלמידי המחקר והמורים. הפורום יהווה במה לאורחים של החוג, אשר יציגו את מחקריהם בפני פורום תלמידי מחקר והמרצים. המפגשים יתקיימו אחת לחודש.

קולוקוויום

תלמיד המבקש לכתוב עבודת גמר יזומן בסוף שנה א' למפגש עם צוות ממורי החוג, בו תיבדק יכולתו להתמודד עם חומר מחקרי. במהלך המפגש יתבקש התלמיד להציג שתי עבודות סמינריוניות שכתב בעבר (לפחות אחת מהן בתחום בו הוא מבקש להתמחות), אשר ציוניהן אינם נמוכים מ-80, ולענות על שאלות מתודולוגיות.

עבודת גמר

מטרת עבודת הגמר היא להוכיח את כושרו של התלמיד לבצע עבודה מחקרית ולגלות חשיבה מדעית, גישה ביקורתית ושיטה דייקנית. על העבודה לשקף כושר ניתוח וסינתזה ויכולת התבטאות בהירה. נושא עבודת הגמר יסוכם עם המורה המנחה; הצעת הנושא ותכנית העבודה יובאו לאישור וועדת ההוראה של החוג. מומלץ לגבש את נושא העבודה כבר במהלך השנה הראשונה; עד סוף הסמסטר השלישי ללימודים על התלמיד להגיע לכדי הצעת תיזה מגובשת. כתיבת עבודת גמר בתחום ההתמחות מותנית בכך שהתלמיד כתב במהלך לימודיו לפחות שתי עבודות סמינריוניות באותו תחום וקבל בהם ציון 80 לפחות. מועד אחרון להגשת הצעת תזה לאישור ועדת ההוראה: 1 באפריל בכל שנה.

תלמיד הכותב עבודת גמר חייב להגיש למנחה דו"ח התקדמות בשבוע הראשון של כל סמסטר. העתק הדו"ח כשהוא חתום ע"י המנחה, יוגש ליו"ר ועדת ההוראה. את העבודה יבדקו המנחה וקורא נוסף שימונה ע"י ועדת ההוראה. היקף העבודה לא יעלה על 60-80 עמודים, כולל נספחים ורשימת ספרות.

בחינת גמר (במסלול ללא עבודת גמר)

מבחן הגמר ייערך לאחר השלמת כל חובות הלימודים כמפורט בידיעון. המבחן יערך בכתב או בעל-פה לפי בחירת התלמיד. התלמיד ימצא מוביל בחינה. מבין מורי החוג (כל מורה מדרגת ד"ר), ויתאם איתו את החומר למבחן. התלמיד יוכל להבחן, לפי בחירתו, באחד מארבע מועדים, אשר יתפרסמו בתחילת שנת הלימודים.

חומר המבחן:

1. יש לבחור שני נושאים:
האחד: סוגיה תיאורטית; ניתוח מושג מחקר/ביקורתי; ז'אנר; דיוקן של תקופה/דור/חבורה/סגנון; זרם מנות/ביקורתי/פילוסופי; פרשיה היסטורית וכיוצ"ב.
השני: קורפוס יצירה; קבוצת יצירות של אמן (בהיקף צנוע – לא כלל היצירה); או: קבוצת יצירות סביב נושא מרכזי; או: קבוצת יצירות בחתך של מאפיין נוסף (כגון ז'אנר, דור, תקופה, סגנון, תימה וכיוצ"ב).
 מומלץ (אך לא הכרחי) לבחור שני נושאים שיש ביניהם זיקה. אפשר, למשל, להדגים את הסוגיה התיאורטית (נושא א') באמצעות קורפוס היצירות הנבחרות (נושא ב').
2. התלמיד יכין רשימה ביבליוגרפית של כתבים מחקריים, ביקורתיים, תיאורטיים לחומר הנ"ל (*):
 לנושא הראשון תקיף הרשימה סה"כ של כ-200 עמודים; לנושא השני – מלבד היצירות עצמן – תקיף הרשימה סה"כ של כ-120 עמודים. יש לבחור בכל רשימה לפחות 5 פריטים שונים, שיבטאו את המחקר העיקרי והמשמעותי בתחום הנושא; אין לבחור בספר מחקר שלם גם אם הוא עוסק כולו בנושא, אלא בפרק מתוכו; אפשר לכלול ברשימה מאמרים ממקורות אלקטרוניים (לכל היותר אחד בכל נושא) אם הם בעלי איכות מוכחת.
3. הרשימה תוגש למורה מוביל הבחינה לאישור. התלמיד והבוזון יקבעו תאריך מוסכם לבחינה.

(* היקף החומר לתלמידי החוג לתולדות האמנות : 4 ספרים ו-6 מאמרים.

עריכת מבחן בכתב

המורה המוביל ימסור לנבחן את שאלון הבחינה במועד שנקבע. התלמיד יגיש את תשובותיו בתוך 3 ימים. התשובות צריכות להיות מודפסות. אורך כל תשובה: בין שבעה לעשרה עמודים, ברווחים כפולים, כמקובל. ההיקף הכולל של המבחן הוא לפיכך 20 עמודים לכל היותר. יש לרפרר בתשובות אל חומר הקריאה, להוכיח שליטה בחומרים הביבליוגרפיים הנלווים ולצרף רשימה ביבליוגרפית.

או:

עריכת מבחן בעל-פה

לקראת מועד המבחן יכין המורה הבוחן 3 שאלות עבור כל אחד משני הנושאים. השאלות ייצגו את הסוגיות הביקורתיות והפרשניות המרכזיות בתחום הנושאים שבחומר. המבחן עצמו יכלול שאלה אחת לכל נושא. השאלות יימסרו לתלמיד 3 ימים לפני המועד שנקבע לעריכת המבחן. המבחן ייערך באוניברסיטה, בנוכחות המורה המוביל ומורה נוסף, ויימשך כשעה. התלמיד רשאי להביא למבחן את כל החומר ולעיין בו בשעת המבחן.

ציון גמר**א. במסלול עם עבודת גמר**

ציון הגמר מורכב משקלול ציוני הסמינריונים והשיעורים וציון העבודה ביחס של:
50% עבודת גמר
50% סמינריונים.

ב. במסלול ללא עבודת גמר

ציון הגמר מורכב משקלול ציוני השיעורים והסמינריונים וציון בחינת הגמר ביחס של:
40% בחינה
60% סמינריונים.

נספח א'

הנחיות להגשת הצעה לעבודת גמר לתואר שני

פירוט ההצעה:

תאור כללי של נושא ומטרות המחקר.
מצב המחקר.
מבנה המחקר: הצעה לראשי פרקים (בפירוט, מתומצתת).
שיטת המחקר.
רשימה ביבליוגרפית ראשונית (רצוי שתשקף רמה מתקדמת של עבודת ההכנה להצעת הנושא למחקר).

דוגמא לעמוד שער ההצעה :

אוניברסיטת תל אביב
החוג לתולדות האמנות

הצעה לעבודת גמר
במסגרת לימודים לתואר שני בחוג לתולדות האמנות

נושא המחקר:

בהדרכת: _____

מוגש לועדת ההוראה של החוג

ע"י _____

מספר תלמיד _____

תל אביב, חודש, שנה

_____ חתימת המנחה

_____ שם המנחה

תכנית הלימודים לקראת התואר השני

הלימודים יתקיימו בימים ב' ו-ג' בשבוע.

שנה א'

קורס	מסגרת	אופן הוראה	מס' שעות מסלול מחקרי	מס' שעות מסלול ללא עבודת גמר
שיעורי ליבה כלל - פקולטטיים	420	שיעור	4	4
2 סמינריונים בתק' התמחות	401	סמינר	8	8
סמינר/רפראט	401	סמינר	4	4
סה"כ			16	16

שנה ב'

קורס	מסגרת	אופן הוראה	מס' שעות מסלול מחקרי	מס' שעות מסלול ללא עבודת גמר
4 סמינרים/רפראט	401	סמינר	16	16
סמינר/רפראט	401	סמינר	-	4
סה"כ			16	20